

Revisionsrapport

Granskning av årsredovisning 2016

Linköpings kommun

April 2017

Peter Alexandersson

Anders Larson

Annica Engberg

Thu Berglund

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	1
2	Bakgrund	2
2.1	Revisionsfråga och metod	2
2.1.1	Revisionsfrågor	2
2.1.2	Granskningens omfattning	2
	Granskningen av årsredovisningen omfattar:	2
3	Granskningsresultat	4
3.1	Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning	4
3.1.1	Förvaltningsberättelsens innehåll	4
3.1.2	Investeringsredovisning	5
3.1.3	Driftredovisning	5
3.1.4	Balanskrav	5
3.1.5	God ekonomisk hushållning	6
3.1.6	Gemensam förvaltningsberättelse	6
3.1.7	Obligatorisk information enligt KRL och RKR:s rekommendationer	6
3.2	Rättvisande räkenskaper	7
3.2.1	Resultaträkning	7
3.2.2	Balansräkning	7
3.2.3	Kassaflödesanalys	7
3.2.4	Sammanställd redovisning	8
3.2.5	Tilläggsupplysningar	8
4	Revisionsfrågor	9

1 Sammanfattning

Linköpings kommuns revisorer granskar årligen kommunens årsredovisning. Kommunens revisionskontor har genomfört granskningen. Granskningen sker utifrån ett risk- och väsentlighetsperspektiv och har bland annat till syfte att bedöma om årsredovisningen är upprättad i enlighet med kommunallagen, lag om kommunal redovisning och övrig normgivning.

Vi bedömer att årsredovisningen inklusive den sammanställda redovisningen ger en helhetsbild av kommunens ekonomiska ställning och genomfört uppdrag.

Likt varje år sedan den s.k. blandmodellen för redovisning av pensioner infördes har kommunen gjort avsteg från den lagstadgade redovisningsprincipen och redovisat pensionerna enligt fullfonderingsmodellen.

Under 2016 har kommunen erhållit ett stadsbidrag för ökat bostadsbyggande. SKL gör tolkningen att detta bidrag ska klassificeras som ett generellt stadsbidrag eftersom de anser att villkoren för att erhålla stadsbidraget är uppfyllda 2016. Kommunen har periodiserat bidraget till 2017 och har därmed gjort ett avsteg från SKLs tolkning, att dessa skall intäktsföras 2016.

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten och dess finansiering samt den ekonomiska ställningen. Årsredovisningen har, i allt väsentligt, upprättats i enlighet med den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed. Vår bedömning är vidare att verksamheten under året genomförts på ett ur ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att kommunen har en tillräcklig intern kontroll.

Vi noterar att nettokostnaderna även 2016 ökar i snabbare takt än skatteintäkter och finansnetto, vilket är en oroväckande utveckling. Efter rensning av jämförelsestörande poster redovisar kommunen att nettokostnaderna ökat med 5,4 % medan skatteintäkter och finansnetto ökat med 4,8 %. Verksamhetens andel av skatter och finansnetto uppgår för 2016 till 99,3 %, vilket är en försämring med 0,9 procentenheter jämfört med föregående år. ”En god ekonomisk hushållning” förutsätter att andelen är lägre än 100 procent.

Kommunfullmäktige har fastställt 11 övergripande verksamhetsmål för perioden 2015 – 2018. De övergripande målen följs upp genom sammanlagt 65 fastställda indikatorer. I årsredovisningen redovisas för vart och ett av målen i vilken riktning de indikatorer som är kopplade till respektive mål pekar, positiv, oförändrad eller negativ riktning. Utifrån kommunens sammanställning kan riktningen utläsas för några av målen. Någon bedömning av om målen kommer att uppnås redovisas inte. Nämnders och styrelsers budget och mål för 2016 följs upp i nämndernas och styrelsens verksamhetsberättelser. I årsredovisningen redovisas i viss omfattning verksamheternas måluppfyllelse. Revisionens bedömning av måluppfyllelse är redovisade i respektive nämnds och styrelsens revisionsberättelse.

2 Bakgrund

I den kommunala redovisningslagen (KRL) regleras externredovisningen för kommuner och landsting. I lagen finns bestämmelser om årsredovisningen. Vidare regleras den kommunala redovisningen av uttalanden från Rådet för kommunal redovisning (RKR) och i tillämpliga delar av Redovisningsrådet och Bokföringsnämndens normering.

Revisionsobjekt är kommunstyrelsen som enligt kommunallagen är ansvarig för årsredovisningens upprättande.

När det gäller nämndernas redovisning, skall den enligt kommunallagen utformas på det sätt som fullmäktige bestämmer. Nämndernas verksamhetsberättelser återfinns i en egen handling och behandlas inte i denna granskning.

2.1 Revisionsfråga och metod

Revisorerna har bl. a. till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift bedöms om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal redovisning. Vidare ska revisorerna enligt kommunallagen avge en skriftlig bedömning av om resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Bedömningen ska biläggas årsbokslutet. Detta sker inom ramen för upprättandet av revisionsberättelsen.

2.1.1 Revisionsfrågor

Granskningen, ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen? Med verksamhetens utfall avses utfallet i förhållande till fastställda mål och ekonomiska ramar.
- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?
- Har balanskravet uppfyllts och hanteras eventuella underskott i enlighet med balanskravets regler?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande? Med rättvisande avses följsamhet mot lag, rekommendationer och god redovisningssed.

2.1.2 Granskningens omfattning

Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- förvaltningsberättelse
- resultaträkning
- kassaflödesanalys
- balansräkning
- sammanställd redovisning

Bilagor och specifikationer till årsredovisningens olika delar har granskats.

Granskningen har utförts enligt god revisionsred. Det innebär att granskningen planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild. Med rättvisande bild menas att årsredovisningen inte innehåller fel som påverkar resultat och ställning, eller tilläggsupplysningar på ett sätt som kan leda till ett felaktigt beslutsfattande.

God redovisningssed uttolkas av Rådet för kommunal redovisning. Revisorerna granskar om upplysningar finns om eventuella avvikelser, från lagstiftningen samt god redovisningssed, och att skälen till avvikelserna har kommenterats. Rättvisande räkenskaper granskas utifrån bland annat fullständighet, riktighet, existens och periodisering samt innehåll och presentation. Uppställningen i förvaltningsberättelsen granskas översiktligt utifrån följsamheten till KRL och rekommendationer. Utifrån detta har vissa fördjupningar skett.

Vi har även bedömt kommunens ekonomiska ställning och utveckling, följsamheten mot lagens balanskrav och om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål för god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutat om.

Granskningen omfattar vidare att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i årsredovisningen. Då vår granskning därför inte varit fullständig utesluter den inte att andra än här framförda felaktigheter kan förekomma.

3 Granskningsresultat

Syftet med årsredovisningen är, enligt KRL, att redogöra för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen vid räkenskapsårets slut. Årsredovisningen ska innehålla en förvaltningsberättelse, resultat- och balansräkningar, kassaflödesanalys och en sammanställd redovisning som omfattar all kommunal verksamhet. Årsredovisningen skall upprättas av kommunstyrelsen och skall vara i läsbar form. Till balansräkningen skall de belopp som ingår specificeras i en särskild förteckning.

Bedömning och iakttagelser

Verksamhetens utfall redogörs i förvaltningsberättelsen och en sammanställning av budgetutfallet redovisas i driftsredovisningen. Till balansräkningen har lämnats specifikationer. Vår bedömning är att årsredovisningen innehåller de delar som specificeras i KRL.

3.1 Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning

3.1.1 Förvaltningsberättelsens innehåll

Enligt KRL 4 kap. 1 § ska förvaltningsberättelsen bland annat innehålla en översikt över utvecklingen av kommunens verksamhet inklusive särskilda upplysningar om de anställdas sjukfrånvaro, en samlad redovisning av kommunens investeringsverksamhet och hur utfallet förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamheten.

Vidare ska den innehålla en balanskravsavstämning och en utvärdering av mål för god ekonomisk hushållning samt en gemensam förvaltningsberättelse.

Bedömning och iakttagelser

Förvaltningsberättelsen redogör dels för styrelsens och nämndernas utveckling och dels för väsentliga händelser som inträffat under och delvis efter räkenskapsåret. Vidare framgår i viss omfattning den förväntade utvecklingen inom olika verksamheter.

Kommunen jämför också sin egen kvalitet med andra kommuner inom områdena tillgänglighet, trygghet, delaktighet/information, effektivitet och samhällsutveckling.

Finansiell analys

Den finansiella analysen utgår från den så kallade RK-modellen som bygger på fyra aspekter, resultat, kontroll, kapacitet och risk. RK-modellen används för att identifiera eventuella finansiella möjligheter och problem och bidrar till bedömningen av om kommunen har en god ekonomisk hushållning.

Vi noterar att driftskostnadsandelen, verksamhetens andel av skatter och finansnetto, har försämrats med 0,9 procentenheter jämfört med föregående år. Från 98,4 % (2015) till

99,3 % (2016). Kommunens resultat uppgår till 62 mkr (190 mnkr). Det budgeterade resultatet uppgick till -119 mnkr och budgetavvikelsen uppgick till 181 mkr. I det budgeterade resultatet ingår 119 mkr som är ianspråktagande av markeringar.

Vi noterar att nettokostnaderna även 2016 ökar i snabbare takt än skatteintäkter och finansnetto, vilket är en oroväckande utveckling. Efter rensning av jämförelsestörande poster redovisar kommunen att nettokostnaderna ökat med 5,4 % (3,9 % år 2015) medan skatteintäkter och finansnetto ökat med 4,8 % (3,0 % år 2015)

Analysen av årets resultat och den ekonomiska ställningen bedöms ge en rättvisande bild. Vidare bedöms förvaltningsberättelsen ge en översiktlig beskrivning av verksamhetens utveckling.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaro redovisas i enlighet med KRL. I övrigt lämnar den personalekonomiska redovisningen ett flertal uppgifter om personalen i form av diagram och verbal information. Avsnittet är fylligt och ger en bra information och vill man ha ytterligare information finns kommunens personalbokslut som en fristående skrift.

Vi bedömer att förvaltningsberättelsens översikt och upplysningar i all väsentlighet överensstämmer med kraven i KRL.

3.1.2 Investeringsredovisning

Bedömning och iakttagelser

Nettoinvesteringarna uppgår till 243 mnkr (220 mnkr) jämfört med budgeterade 432 mnkr. Planenliga avskrivningar uppgick till 162 mnkr (140 mnkr) vilket innebär att investeringarna överstiger årets avskrivningar med 80 mnkr (80 mnkr).

Vi bedömer att investeringsredovisningen ger en i allt väsentligt rättvisande bild av årets investeringar.

3.1.3 Driftredovisning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att driftredovisningen ger en i allt väsentligt rättvisande bild av hur utfallet förhåller sig till fullmäktiges budget. Driftredovisningen bedöms tillräckligt analyserad i årsredovisningen. För en mer fullständig redovisning sker hänvisning till nämndernas verksamhetsberättelser.

3.1.4 Balanskrav

Av KL framgår att negativa resultat ska regleras och det redovisade egna kapitalet enligt balansräkningen ska återställas. Underskott som uppstår ska återställas under de närmaste tre åren.

Bedömning och iakttagelser

Kommunen redovisar för år 2016 ett resultat uppgående till 62 mnkr. Årets resultat efter balanskravsjusteringar, för realisationsvinster, uppgår till 60 mnkr.

Vi bedömer att kommunens balanskravsutredning är korrekt och att kommunen därmed uppfyller balanskravet. Inga tidigare underskott finns att återställa.

3.1.5 God ekonomisk hushållning

Enligt KL ska årsredovisningen innehålla en utvärdering av om målen för god ekonomisk hushållning uppnåtts.

Bedömning och iakttagelser

I årsredovisningen görs en avstämning mot kommunens finansiella mål för god ekonomisk hushållning. Målet mäts utifrån sju indikatorer.

Vår bedömning, utifrån kommunens redovisning, är att sex av kommunens sju finansiella mål för 2016 uppnås.

Kommunfullmäktige har fastställt elva övergripande mål, som gäller för mandatperioden 2015-2018. De övergripande målen följs upp genom sammanlagt 65 fastställda indikatorer. I årsredovisningen redovisas för vart och ett av målen i vilken riktning de indikatorer som är kopplade till respektive mål pekar, en positiv, oförändrad eller negativ riktning jämfört med uppföljningen 2015. Utifrån kommunens sammanställning kan riktningen utläsas för några av målen. Någon bedömning av måluppfyllelsen redovisas inte.

Utöver detta har fullmäktige särskilt beslutat om nämnders och styrelser budget och mål för 2016. Målen följs upp i nämndernas verksamhetsberättelser. I årsredovisningen redovisas i viss omfattning verksamheternas måluppfyllelse. Revisionens bedömning av måluppfyllelse är redovisade i respektive nämnds och styrelsens revisionsberättelse.

3.1.6 Gemensam förvaltningsberättelse

Bedömning och iakttagelser

Förvaltningsberättelsen omfattar en beskrivning av den samlade kommunala verksamhetens organisation och särskilda upplysningar om ekonomi och verksamhet i koncernföretagen i enlighet med RKR 8.2.

3.1.7 Obligatorisk information enligt KRL och RKR:s rekommendationer

Bedömning och iakttagelser

I förvaltningsberättelsen redovisas upplysningar om pensionsmedel och pensionsförpliktelser i enlighet med RKR 7.1 som en del av uppföljningen av fullmäktiges föreskrifter om förvaltningen av pensionsmedel.

OK xdelz P

3.2 Rättvisande räkenskaper

3.2.1 Resultaträkning

Resultaträkningen skall redovisa samtliga intäkter och kostnader.

Bedömning och iakttagelser

Kommunens resultat uppgår till 62 mkr (190 mnkr). Vi bedömer att resultaträkningen ger en i allt väsentligt rättvisande bild över årets resultat. Resultaträkningen är uppställd i enlighet med KRL. Det finns utförliga kommentarer om väsentliga faktorer som påverkat det ekonomiska resultatet och avvikelserna gentemot budgeten.

Under 2016 har kommunen erhållit ett stadsbidrag om 58 mkr för ökat bostadsbyggande. SKL gör utifrån RKR:s rekommendation 18.1 tolkningen att detta bidrag ska klassificeras som ett generellt stadsbidrag. De anser att villkoren för att erhålla stadsbidraget, enligt rekommendationen, är uppfyllda år 2016. Kommunen har periodiserat bidraget till 2017 och har därmed gjort ett avsteg från SKLs tolkning, som föreskriver att dessa skall intäktsföras 2016.

3.2.2 Balansräkning

Balansräkningen skall redovisa kommunens samtliga tillgångar, avsättningar och skulder samt eget kapital vid räkenskapsårets utgång.

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att balansräkningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av tillgångar, avsättningar, skulder och eget kapital. Balansräkningen är uppställd enligt KRL och omfattar tillräckliga noter.

Vår bedömning är att tillgångarna, avsättningarna och skulderna i allt väsentligt existerar, är fullständigt redovisade, rätt periodiserade och har värderats enligt principerna i KRL. Avvikelse kommenteras nedan:

Likt varje år sedan den s.k. blandmodellen för redovisning av pensioner infördes har kommunen gjort avsteg från den lagstadgade redovisningsprincipen och redovisat pensionerna enligt fullkostnadsmetoden.

Enligt ISA ska revisionen erhålla engagemangsbesked, adresserade till revisionen, från finansinstitut med vilka kommunen har någon förbindelse, tillgång eller skuld. Vi noterar att detta inte fungerat i tillräcklig omfattning.

3.2.3 Kassaflödesanalys

I kassaflödesanalysen skall kommunens finansiering och investeringar under räkenskapsåret redovisas.

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att kassaflödesanalysen uppfyller kraven enligt KRL och är upprättad enligt

RKR 16.2. Kassaflödesanalysen redovisar kommunens finansiering och investeringar och noter finns i tillräcklig omfattning.

3.2.4 Sammanställd redovisning

Den sammanställda redovisningens syfte är att ge en helhetsbild av kommunens ekonomiska åtaganden oberoende av i vilken juridisk form verksamheten bedrivs.

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att den sammanställda redovisningen ger en helhetsbild av kommunens ekonomiska ställning och åtaganden.

Vi bedömer att i allt väsentligt har KRLs krav uppfyllts samt att rekommendationen 8:2 från Rådet för kommunal redovisning har följts.

3.2.5 Tilläggsupplysningar

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att årsredovisningens tilläggsupplysningar uppfyller KRL:s krav och i övrigt lämnas i enlighet med god redovisningssed. Det innebär att:

Tillämpade redovisningsprinciper beskriver varje särskild redovisningsprincip och eventuella förändringar av dessa som årsredovisningens intressenter måste känna till för att rätt förstå årsredovisningens innehåll.

Viktiga uppgifter och poster i förvaltningsberättelse, resultat- och balansräkning samt kassaflödesrapport som krävs i KRL respektive RKR:s rekommendationer samt god redovisningssed i övrigt specificeras och preciseras i notupplysningar.

4 Revisionsfrågor

Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen?

Vi bedömer att årsredovisningen i all väsentlighet redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.

Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?

Vår bedömning är att sex av kommunens sju finansiella mål för 2016 uppnås mot bakgrund av kommunens redovisning.

Kommunfullmäktige har fastställt 11 övergripande verksamhetsmål för perioden 2015 – 2018. De övergripande målen följs upp genom sammanlagt 65 fastställda indikatorer. I årsredovisningen redovisas för vart och ett av målen i vilken riktning de indikatorer som är kopplade till respektive mål pekar. Utifrån kommunens sammanställning kan riktningen utläsas för några av målen. Någon bedömning av måluppfyllelsen redovisas inte.

Har balanskravet uppfyllts och hanteras eventuella underskott i enlighet med balanskravets regler?

Kommunen redovisar för år 2016 ett resultat uppgående till 62 mnkr. Det finns inga tidigare underskott att återställa. Kommunen redovisar ett balanskravsresultat om 60 mkr. Balanskravsavstämningen redovisar att kommunen uppfyller balanskravet.

Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande? Med rättvisande avses följsamhet mot lag, rekommendationer och god redovisningssed.

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt uppfyller kraven på rättvisande räkenskaper och är upprättad enligt god redovisningssed med följande undantag: redovisning av pensioner enligt fullfonderingsmodellen.

2017-04-03

Peter Alexandersson

Stadsrevisor

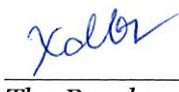

Anders Larson

Certifierad kommunal yrkesrevisor

Annica Engberg

Thu Berglund